

---

**Drámapedagógia területen pedagógus-szakvizsgára felkészítő szakirányú  
továbbképzési szak  
Záróvizsga tételek  
2018-2019-es tanév**

**I. Választott ismeretkör (drámapedagógia) tételei:**

1. Mi a dráma? Milyen dráma-meghatározási és körülírási kísérleteket ismer? Mutassa be és jellemezze ezeket művelődéstörténeti és pedagógiai szempontból!
2. A magyarországi drámapedagógia hazai és nemzetközi előzményei, kialakulásának és fejlődésének története, „naiv” és „tudatos” időszakának legfontosabb jellemzői.
3. Mutassa be a drámajáték alapelveit és a szakszerű játékleírás és elemzés formáit. Értékelés, önértékelés, kérdésfelvetés.
4. Mit jelent a színház, illetve a magyarországi színházi kultúra fogalma? A magyarországi színházi struktúra bemutatása (nemzeti intézmények, önkormányzati fenntartású, magán-, és független társulatok, családi színházak, bábszínházak, táncszínházak, stb.)
5. Beszéljen a színházlátogatás előkészítéséről, ismertessen egy közelmúltban látott gyerek, vagy ifjúsági színházi előadást a hatáselemzés – előadás-elemzés tanult szabályainak megfelelően!
6. Ünnepi műsorok szerkesztésének, valamint forgatókönyvek készítésének menete, szempontjai, módszertana különböző életkorúak körében.
7. Milyen a jó drámatanár személyisége? Milyen szerepeket tölt be a drámatanár drámaórán? A tanári szerepbelépés célja, formái.
8. Mit nevezünk színházi nevelésnek? Milyen területei vannak?
9. A tanítási dráma tervezésének folyamata. A tárgyalás és az egyeztetés fázisai, formái.
10. Ismertesse a Jonothan Neelands által rendszerezett konvenciókat, s hozzon fel példát is rájuk!
11. Ismertesse a drámajátékok, gyakorlatok rendszerét, csoportosítását példákkal bemutatva!
12. Beszéljen a kortárs magyar színházi élet néhány kiemelkedő személyiségéről és előadásáról!

## II. Kötelező ismeretkör (pedagógus szakvizsga) tételei:

1. Az Európai integráció, létrejöttének okai, az integráció főbb szakaszai. Az EU négy szabadságelve. Az Európai Unió felnőttoktatási és felnőtt-tanulási politikája. Elemezze a kiegyensúlyozott európai modellt: foglalkoztathatóság, a társadalmilag aktív állampolgár fejlesztése, a hátrányos helyzetűek felzárkóztatása, alapkészségek fejlesztése.
2. Az oktatás szerepe az Európai Unióban, közösségi programok az oktatás területén. Az EU országok oktatási szerkezete, az EU főbb oktatáspolitikai törekvései. Az oktatás és képzés terén folytatott uniós együttműködés (Oktatás és képzés 2020).
3. A köznevelési intézmény helye és szerepe a társadalomban. Ismertesse a 2011. CXC. törvény alapján a jelenlegi köznevelési rendszer felépítését, intézményeit, alapvető feladatait. Ismertesse a 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet alapján a pedagógusok előmeneteli rendszerére vonatkozó általános szabályokat.
4. Az oktatási egyenlőtlenségek és a társadalmi egyenlőtlenségek összefüggései. Oktatás funkciói, az oktatás és a szocializáció összefüggései. Az iskolai eredményesség és a tanulók társadalmi, gazdasági és kulturális háttere közötti összefüggések. Szociolingvisztika és társadalmi struktúra: kidolgozott, korlátozott kód.
5. Az ENSZ Közgyűlése által 1989-ben elfogadott Gyermekjogi Egyezmény (44/25 határozat) tartalma. Váolja fel a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló hatályos 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) alapján a gyermekek védelmének rendszerét. Ismertesse, hogy a jogszabály értelmében melyek a gyermeki jogok, és milyen gyermekvédelmi feladatai vannak a köznevelési intézmény pedagógusának?
6. Magyarország oktatási eredményessége a nemzetközi összehasonlító vizsgálatok tükrében. A hazai pedagógiai tevékenység jelene, továbbá a globalizálódás folyamata, a kommunikációs tér kitérülése és az ebből adódó kihívásokra adható válaszok. Az intézményi hatékonyság kritériumai, az intézmény eredményességének vizsgálata, és az intézményi hatékonyság növelésének lehetőségei.
7. A pedagógiai értékelés és mérés szerepe a nevelési és intézményi hatékonyságban, eredményességben. Nevelő-nevelt kapcsolatát javító értékelő eljárások a nevelési eredményesség tükrében. Az „Esettanulmányként” értelmezett „Egyéni Esetkezelés” szerepe az intézményi és nevelési eredményesség vizsgálatában pedagógiailag problémás esetekhez kapcsolódóan.
8. Az integráció, szegregáció, inklúzió oktatási kérdései a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók csoportjai számára a hatályos 2011. évi CXC. törvény alapján. Mutassa be a kapcsolódó ellátórendszer felépítését, és a segítség módjait!
9. Ismertesse az eredményes/hatékony pedagógusra jellemző kompetenciákat! Milyen veleszületett és tanult képességek szükségesek a pedagógus eredményes munkavégzéséhez? Az erőszakmentes kommunikáció lényege és sajátos szerepe a nevelési-oktatási intézmény szereplői közötti hatékony interakcióban.



10. Határozza meg a szervezet fogalmát, jellemezze a szervezet belső adottságait: a szervezet, a szervezeti kultúra fogalma, szervezetelméletek, szervezeti modellek (Handy, Quinn) jellemzői, a szervezeti kultúrát befolyásoló külső, belső tényezők. Ismertesse a köznevelési intézmény mint szervezet sajátos jellemzőit, a mikro-makro környezeti tényezőket, vertikális, horizontális kapcsolati hálójának jellemzői jegyeit és ezek hatását a szervezeti stratégiakészítésre. Határozza meg a szervezeti kultúra szimbólumait, metaforáit. Mutassa be munkahelyét a szervezeti kultúrajegyek alapján, javasoljon fejlesztési lehetőségeket.
11. A pedagógus mint erkölcsi személyiség. A pedagógus helye és szerepe a nevelési- oktatási intézményben. A pedagógus szerep/szerepkör alakulásának történeti állomásai, jellemzői, a pedagógus szerepet befolyásoló külső tényezők.

## Irodalom a felkészüléshez:

1. GABNAI KATALIN: Drámajátékok gyermekeknek, fiataloknak, felnőtteknek 1987. Bp. Tankönyvkiadó
  2. Játékok tára <http://szecsenyitisk.eu/dokumentumok/segedanyagok/drama.pdf>
  3. KAPOS L. (szerk.): Játékkönyv, javított kiadás, 2002, Kerekasztal Színházi Nevelési Központ – Marczibányi Téri Művelődési Központ, Budapest
  4. KAPOS L. (szerk.): Drámapedagógiai olvasókönyv, 1995, Marczibányi Téri Művelődési Központ, Budapest
  5. KAPOS L. (szerk.): A dráma tanítása, segédlet a 3-4. évfolyamon tanítók számára, 1997, Kerekasztal Színházi Nevelési Központ, Gödöllő
  6. KAPOS L. (szerk.): A dráma tanítása, segédlet az 1-2. évfolyamon tanítók számára, 1999, Kerekasztal Színházi Nevelési Központ, Gödöllő
  7. KAPOS L. (szerk.): A dráma tanítása, segédlet az 5-10. évfolyamon tanítók számára, 2002, Kerekasztal Színházi Nevelési Központ, Gödöllő
  8. KAPOS L. (szerk.): Drámafoglalkozások gyerekeknek, fiataloknak, 1999, Magyar Drámapedagógiai Társaság, Budapest
  9. KAPOS L. (szerk.): Drámajáték óvodásoknak, 2001, Magyar Drámapedagógiai Társaság, Budapest
  10. NEELANDS, J.: Dráma a tanulás szolgálatában, Színházi füzetek VI. 1994, Magyar Drámapedagógiai Társaság, Marczibányi Téri Művelődési Központ
  11. RÓZSA ILDIKÓ: Ünnepek gyomorgörcs nélkül, pedagógusok 2010. Budapest
  12. SZAUDER E. (szerk.): Dráma – Oktatás – Nevelés, szöveggyűjtemény, 1994, Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola, Budapest
  13. PERÉNYI BALÁZS: Improvizációs gyakorlatok, Vajdasági Magyar Művelődési Intézet 2009.
  14. Bábesztétikai szöveggyűjtemény szerk.: Tarbay Ede, Népművelési Propaganda Iroda, Budapest, ISBN 963-562-471-9
  15. BOLTON, G.: A tanítási dráma elmélete, Színházi füzetek V. 1993, Marczibányi Téri Művelődési Központ
  16. Cziboly Ádám-Betlenfalvy Ádám: Színházi nevelési programok kézikönyve, L'Harmattan Kiadó 2013. ISBN 978-963-236-738-5 , InSite Drama, 2017. Budapest
  17. Színházi nevelés és színházipedagógiai kézikönyv, szerk: Cziboly Ádám
  18. Változások világa, DICE tanári csomag, DICE Konzorcium, 2010 ISBN 978-96388397-5-6
  19. [www.szinhaz.org](http://www.szinhaz.org)
- Válogatás a Drámapedagógiai Magazinban megjelent tanulmányokból
20. A Magyar Drámapedagógiai Társaság periodikája. Internetes elérhetőség: [www.drama.hu/DATA/dg/Valogatas\\_1994\\_1996.pdf](http://www.drama.hu/DATA/dg/Valogatas_1994_1996.pdf)



A tételekben megjelenő hatályos jogszabályok, melyek elérhetők pl. itt:

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99700031.TV>

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1100190.TV>

<https://mkogy.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200124.TV>

Andorka Rudolf (2003): *Bevezetés a szociológiába*. Osiris Kiadó, Budapest, 12. fejezet, Oktatás. 378-404. o. ISBN 963 389 402 6

Pierre Bourdieu (1997): Gazdasági tőke, kulturális tőke, társadalmi tőke. In: Angelusz Róbert (szerk.): *A társadalmi rétegződés komponensei*. Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest, 156-177.o., ISBN 963 7476 60 1

Blaskó Zsuzsanna (1998): *Kulturális tőke és társadalmi reprodukció*. Szociológiai Szemle, 8. évf. 3 sz. 55-82.o.

Csapó Benő – Fejes József Balázs – Kinyó László – Tóth Edit (2014): Az iskolai teljesítmények alakulása Magyarországon nemzetközi összehasonlításban. In: Kolosi Tamás- Tóth István György (szerk): *Társadalmi Riport 2014*, Tárki, Budapest, 110-136.o.

Lannert Judit (2018) Nem gyermeknek való vidék. In: Kolosi Tamás- Tóth István György (szerk): *Társadalmi Riport 2018*, Tárki, Budapest

Meleg Csilla (szerk.): *Iskola és társadalom*, Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, ISBN 963 9542 04 0, 10-52.o., 66-77.o.

Németh András: *A pedagógusképzés és a pedagógusszerep története*. In: Neveléstörténet az osztatlan tanárképzésben. Online jegyzet. PTE, 2015. [http://polc.ttk.pte.hu/tamop-4.1.2.b.2-13/1-2013-0014/13/a\\_pedagoguskpzs\\_s\\_pedagogusszerep\\_trtnete.html](http://polc.ttk.pte.hu/tamop-4.1.2.b.2-13/1-2013-0014/13/a_pedagoguskpzs_s_pedagogusszerep_trtnete.html)

Varga Miklósné: *A pedagógusszerepek átalakulása napjainkban*. Új Pedagógiai szemle, 1998 július-augusztus, p. 112-117. <https://www.ofi.hu/tudastar/pedagogusszerepek>